

Kertomus Suomen Muinaismuistoyhdistyksen toiminnasta vuonna 2007

Yhdistyksen tarkoitus

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää Suomen maan ja kansan sekä Suomen suvun ja sen asuma-alueiden ynnä mahdollisuuksien mukaan muiden kansojen ja alueiden muinaisuutta valaisevia muinaistieteellisiä, etnologisia, taide- ja kulttuurihistoriallisia tutkimuksia, levittää tietoa oman maan muinaisjäännöksistä ja osaltaan vaikuttaa niiden suojelemiseen sekä herättää ja pitää vireillä kansan harrastusta muinaismuistoihinsa. Tätä toimintaa yhdistys harjoitti jo 137 vuoden kartuttamalla kokemuksella. Yhdistys on Tieteellisten seurain valtuuskunnan jäsenseura.

Kokoukset ja yleinen toiminta

Yhdistys piti vakiintuneeseen tapaan seitsemän jäsenkokousta, joista neljä kevät- ja kolme syyskaudella. Kokoukset pidettiin Suomen kansallismuseon auditoriossa kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona. Kokousten yhteydessä esiteltiin valikoitusti yhdistykselle edellisen kokouksen jälkeen saapunutta uusinta kirjallisuutta.

Helmikuun kokouksessa 7.2. esitelmän piti filosofian tohtori Paavo Castrén aiheesta ”Helsingin yliopiston Pompeji-projekti”. Esitelmässään Castrén kertoi Helsingin yliopiston tutkimushankkeesta Pompejissa Marcus Lucretiuksen talossa ja sitä ympäröivässä korttelissa aivan kaupungin keskustassa. Korttelia on kaivettu jossain määrin esiin jo 1840-luvulta lähtien. Helsingin yliopiston tutkimusalueena se on ollut vuodesta 2002. Tutkimuksissa on käytetty perinteisten menetelmien lisäksi uusinta tekniikkaa, mm. laserkeilausta, jolla saadaan kolmiulotteinen kuva koko talosta. Kokouksessa oli läsnä 65 henkeä.

Maaliskuun kokouksessa 7.3. esitelmän piti filosofian tohtori Anna-Maria Åström, aiheenaan ”Stockmann, Elanto, Sokos... ett bidrag till huvudstadens varuhushistoria efter andra världskriget”.

Esitelmässään Åström kertoi Helsingin tavaratalojen ja kauppakeskusten historiasta toisen maailmansodan jälkeen. Jo ennen sotaa perustetun Stockmannin tavaratalon rinnalle perustettiin sodan jälkeen ja 1950-luvulla uusia tavarataloja vaihteleville asiakasryhmille. Kaupungin keskusta sijoittuvien tavaratalojen rinnalle syntyivät 1980-luvulta alkaen uuden tyyppiset ostospaikat, kauppakeskukset, joissa ”kadut” ovat kauppakeskuksen sisällä ja eri liikkeet ryhmittyvät niiden ympärille. Kokouksessa oli läsnä 34 henkeä.

Huhtikuun kokouksessa 4.4. esitelmöitsijänä oli filosofian tohtori Johanna Vakkari ja aiheena ”J. J. Tikkanen ja taidehistoria itsenäisenä tieteenalana”. Vakkari kertoi väitöskirjansa aiheesta, Suomen ensimmäisestä taidehistorian professorista

J. J. Tikkasesta. Suomen ensimmäinen taidehistorian professuuri perustettiin 1897. Vakkari kertoi Tikkasen tutkimusmenetelmistä ja -aiheista, joita olivat erityisesti keskiajan tutkimus sekä taideteoksissa kuvattujen eleiden, ilmeiden ja liikkeiden tutkimus ikonografiselta ja ikonologiselta kannalta. J. J. Tikkanen halusi tehdä tutkimusta, joka perustuu muotoon eikä niinkään kulttuurihistoriaan. Tikkanen pyrki ymmärtämään suuria kokonaisuuksia mutta ei luonut taidehistorian tutkimukseen omia teorioita. Kokouksessa oli läsnä 31 henkeä.

Toukokuun vuosikokouksessa 9.5. yhdistyksen puheenjohtaja filosofian tohtori Helena Edgren piti esitelmän ”Miksi Pyhä Birgitta ei itke? – Kansallismuseon Barbara-alttarin tulkintaa”. Esitelmä käsitteli Barbara-aiheen ikonografiaa, erityisesti eleiden ja käytettyjen värien merkityksiä. Vuosikokouksessa oli läsnä 28 henkeä.

Lokakuun kuukausikokouksessa 3.10. esitelmän piti filosofian maisteri Anne Ala-Pöllänen. Otsikkona oli ”Ruotsinlaivalla”. Esitelmässään Ala-Pöllänen kertoi Helsingin yliopiston ja Suomen merimuseon yhteisestä opintoprojektista. Kyseessä oli nykymerenkulun dokumentointi risteilyalus Silja Serenadella. Keväällä 2006 toteutettu dokumentointi keskittyi työelämään laivalla, metodeina käytettiin valokuvausta, videokuvausta, havainnointia ja haastatteluja. Dokumentoinnin tavoitteena oli saada kontekstualisoitu arkistokokonaisuus museo- ja tutkimuskäyttöön. Pöllänen kertoi esitelmässään myös dokumentoinnin aiheuttamista kysymyksistä ja ongelmista, joista suurimmaksi osoittautui otoksen valinta – mitä dokumentoidaan ja kenelle? Kokouksessa oli läsnä 49 henkeä.

Marraskuun kokouksen esitelmän piti 7.11. filosofian tohtori Ville Lukkarinen. aiheesta ”Vesielementti 1800- ja 1900-lukujen vaihteen suomalaisessa taiteessa”. Vettä on käytetty symboloimaan monia asioita, mm. kuolemaa. Veden ominaisuuksiin kuuluvia pintaa ja syvyyttä, heijastusta ja heijastamattomuutta on käytetty teoksissa luomaan kolmiulotteista vaikutelmaa kaksikulotteiselle pinnalle, illuusiota joka on taiteen tärkeä lähtökohta. Erityisenä esimerkkinä Lukkarinen käytti Pekka Halosen taidetta, ja osoitti miten näennäisesti hyvinkin realistisissa maisemamaalauksissa hänellä ja muillakin taiteilijoilla vesielementillä voi olla vertauskuvallisia merkityksiä. Vuosisadan vaihteen järvimaisemia on vaikeaa olla katsomatta ”kansallisten silmälasien” läpi. Kokouksessa oli läsnä 32 henkeä.

Joulukuun kokouksessa 5.12. esitelmän pitivät filosofian tohtori Georg Haggrén ja filosofian maisteri Henrik Jansson. Otsikkona oli ”Tutkimuksia meren ääreltä – Maataloutta, asutusta ja autioitumista rautakauden ja keskiajan Länsi-Uudellamaalla.” Haggrén ja Jansson kertoivat esitelmässään vuonna 2002 alkaneista tutkimushankkeista Länsi-Uudellamaalla. Tutkimusten tarkoituksena on ollut selvittää agraarin maankäytön historiaa merellisessä maisemassa rautakaudella ja keskiajalla. Tutkimusalueena on vanha Raaseporin lääni, ja tutkimus on ollut poikkitieteellistä käsittäen mm. historiallisen asiakirja-aineiston ja karttojen tutkimusta, siitepölyanalyysijä ja arkeologisia tutkimuksia. Esitelmässään Haggrén ja Jansson esittelivät tarkemmin Hangon ja Espoon tutkimustuloksia. Tutkimusten myötä on mm. löydetty ja kaivettu esiin vanhoja kyliä ja viljelymaita. Kokouksessa oli läsnä 29 henkeä.

Yhdistys järjesti kevätretken Itä-Uudellemaalle 12.5. Retkellä tutustuttiin Tervikin kartanoon, Pernajan kirkkoon sekä Loviisaan. Retkelle osallistui 36 yhdistyksen jäsentä.

Johtokunta kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa: 8.1., 12.2., 4.4., 7.6., 12.9. ja 20.11. Johtokunnan työskentelyn painopistealue on ollut julkaisu- ja erityisesti digitaalinen julkaiseminen. Pykälää johtokunnan kokousten pöytäkirjoihin kertyi yhteensä 70.

Yhdistyksen työjäsenten neuvottelukunnan sääntöjen mukainen kokous pidettiin 4.4.2007 Museoviraston 5. kerroksen neuvotteluhuoneessa.

Julkaisu- ja julkaisutoiminta

Vuonna 2007 yhdistys julkaisi seuraavat teokset:

Finskt Museum 2005. 113. årgången. Redaktörer: Helena Edgren, Eva Ahl; Redaktionsråd: Helena Edgren, Tuija Rankama, Marketta Tamminen och Anna-Maria Åström. Skribenter: Sirpa Juuti, Per Falck, Maarit Mannila. Waasa Graphics Oy. 92 sidor.

Suomen Museo – Finskt Museum 2006 (yhteisnide). Toimittajat: Helena Edgren, Tuukka Talvio, Eva Ahl. Kirjoittajat: Tuomas M. S. Lehtonen, Thomas Lindkvist, John H. Lind, Georg Haggrén, Sofia Lahti, Helena Edgren, Tuomas Heikkilä, Tuukka Talvio ja Eva Ahl. Waasa Graphics Oy. 164 sivua.

Suomen Muinaismuistohdistyksen Aikakauskirja 114. Johanna Vakkari: Focus on Form, J. J. Tikkanen, Giotto and Art Research in the 19th Century. Toimittaja Torsten Edgren. Vammalan Kirjapaino Oy. 192 sivua.

Kirjasto, kirjavarasto ja julkaisuvaihto

Yhdistyksen kirjastokokoelmaan luettelointiin 268 monografiaa. Saapuvien kausijulkaisujen määrä oli 384. Yhdistyksellä oli 217 ulkomaista ja 85 kotimaista vaihtokumppania.

Julkaisujen päämyyntikanava oli Tiedekirja. Julkaisuja koskevaa informaatiota löytyy myös yhdistyksen kotisivuilta.

Yhdistys osallistui kirjamyynnillä Suomen arkeologinen seura ry:n järjestämille arkeologipäiville 12.–13.4., kesän 2007 arkeologian kenttätöiden esittelypäiville 29.–30.11. ja Kansallismuseon joulumyyjäisiin 24.11.

Talous

Yhdistyksen vakituinen kokoustoiminta ja jäsenkirjeet rahoitettiin jäsenmaksukertymällä. Jäsenmaksu vuosijäseniltä oli 10 euroa, ainaisjäseniltä 100 euroa ja lahjoittajajäseniltä 500 euroa.

Tieteellisten seurain valtuuskunta myönsi avustusta julkaisutoimintaan 20 000 euroa. Alfred Kordelinin yleinen edistys- ja sivistysrahasto myönsi 30 000 euroa Suomen kaupunkirakentamisen historia -projektiin. Glossa ry:ltä saatiin painatuskuluihin 2394,41 euroa. Käännösavustusta saatiin FILI:ltä 1000 euroa. Opetusministeriö myönsi veikkausvoittovaroista yhdistykselle 250 000 euroa Suomen sota 200 vuotta -näyttelyn tuottamista varten vuosina 2006–2009 yhteistyössä Museoviraston ja Suomen kansallismuseon kanssa. Summasta saatiin vuonna 2007 50 000 euroa, ja siitä käytettiin 26095,63 euroa.

Jäsenistö

Uusiksi vuosijäseniksi hyväksyttiin Iiro Törmä, Mari Tossavainen, Sirkka Autio, Sinna Autio, Reija Lång, Tiina Salminen, Jerzy Bernhard, Kaija Partanen, Henri Wegelius, Suvi Leukumaavaara, Ulla-Mari Niemeläinen ja Mika Tuovinen.

Yhdistykseen kuului vuoden lopussa 506 jäsentä.

Johtokunta ja toimihenkilöt

Johtokunta järjestäytyi Kansallismuseossa pidetyssä vuosikokouksessa 9.5.2007. Yhdistyksen puheenjohtajaksi kaudelle 2007–2008 valittiin yksimielisesti dosentti Helena Edgren. Erovuorossa olivat johtokunnan jäsenet dosentti Paula Purhonen ja dosentti Hanna Snellman. Purhonen ja Snellman valittiin yksimielisesti uudelleen seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi 2007–2010. Johtokunnassa jatkoivat lisäksi edelleen Renja Suominen-Kokkonen, Mika Lavento, Ildikó Lehtinen ja Tuukka Talvio. Yhdistyksen varapuheenjohtajana jatkoi Paula Purhonen.

Yhdistyksen toimihenkilöstöön 2007 lukeutuivat sihteeri FM Satu Frondelius, varainhoitaja merkonomi Peter Walden, kirjastonhoitaja FM Johanna Lilja (sijaisena 1.1.–30.9. FM Hannele Dahl) sekä julkaisuvarastonhoitaja FM Teija Nurminen.

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin HTM Toivo Tuomikorpi ja FK Leena Hakli, henkilökohtaisina varamiehinään FM Tuula Heikkurinen-Montell ja FK Olavi Tapio.

Helsingissä 1.4.2008

Mikko Teräsvirta
sihteeri

SUOMEN MUINAISMUISTOYHDISTYS

TULOSLASKELMA 01.01.2007– 31.12.2007

VARSINAINEN TOIMINTA

Julkaisutoiminta		
Tuotot.....		11 629,48
Valtionavustus.....		20 000,00
Muut avustukset.....		31 457,72
Kulut:		
Henkilöstökulut.....	3 752,28	
Painatuskulut.....	10 165,65	
Pakkaus- ja postituskulut.....	872,50	
Muut kulut.....	29 263,31	-44 053,74
		<hr/>
Julkaisutoiminnan tuottojäämä.....		19 033,46
Suomen sota 200 vuotta -näyttely		
Tuotot		
		26 095,63
Kulut		
	26 095,63	
Suomen sota 200 vuotta -näyttelyn kulujäämä		<hr/>
		0,00
Muu varsinainen toiminta		
Kulut:		
Henkilöstökulut.....	4 591,86	
Kokouskulut.....	704,50	
Muut kulut.....	11 195,89	-16 492,25
		<hr/>
VARSINAISEN TOIMINNAN KULUJÄÄMÄ		2 541,21
VARAINHANKINTA		
Jäsenmaksut.....		<hr/>
		3 550,00
Kulujäämä.....		6 091,21
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot.....	6 226,98	
Kulut.....	-610,76	5 616,22
		<hr/>
Tilikauden tulos		<hr/> <hr/>
		11 707,43

SUOMEN MUINAISMUISTOYHDISTYS

TASE 31.12.2007

VASTAAVAA

Pysyvät vastaavat

Aineelliset hyödykkeet

Maa-alueet, Urajärvi RN:o 10:264.....	<u>134,55</u>	134,55
---------------------------------------	---------------	--------

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet.....	35 395,68	
Muut sijoitukset.....	4 290,93	39 686,61

Vaihtuvat vastaavat

Saamiset

Myyntisaamiset.....	903,76	
Siirtosaamiset.....	<u>680,00</u>	1 583,76

Rahat ja pankkisaamiset	159 868,61	<u>159 868,61</u>
-------------------------	------------	-------------------

Vastaavaa yhteensä		<u><u>201 273,53</u></u>
--------------------	--	--------------------------

VASTATTAVAA

Oma pääoma

Peruspääoma.....	134,55	
Muu oma pääoma.....	32 048,99	
Ylijäämä edellisiltä tilikausilta.....	48 882,07	
Tilikauden tulos.....	<u>11 707,43</u>	92 773,04

Vieras pääoma

Lyhytaikainen

Saadut ennakot.....	102 695,41	
Siirtovelat.....	<u>5 805,08</u>	<u>108 500,49</u>

Vastattavaa yhteensä		<u><u>201 273,53</u></u>
----------------------	--	--------------------------